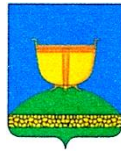

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ВЫСОКОГОРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

Кооперативная ул., 5, пос. ж/д станция Высокая Гора,
Высокогорский район, Республика Татарстан, 422700

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЕ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

Кооперативная ур., 5, Биектау т/ю станциясе поселогы,
Биектау районы, Татарстан Республикасы, 422700

Тел.: +7 (84365) 2-30-50, факс: 2-30-86, e-mail: biektau@tatar.ru, www.vysokaya-gora.tatarstan.ru

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ
от 24.05.2022**

**КАРАР
№ 518**

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районында 2022-2024
елларга Хезмэт шартларын яхшырту һәм хезмэтне саклауның озак сроклы
территориаль программасын раслау турында**

«Татарстан Республикасында хезмэтне саклау турында» 1997 елның 10 декабрдәге 1417 номерлы (23.07.2014 редакциясендә) Татарстан Республикасы Законын гамәлгә ашыру максатларында, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында хезмэтне саклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру турында» 2008 елның 10 ноябрдәге 799 номерлы карарын үтәү йөзеннән, шулай ук хезмэтне саклау мәсьәләләре буенча үзара хезмәттәшлекне координацияләү, куркынычсыз хезмэт шартлары тудыру, житештерүдә имгәнүләрне кисәтү, кешенең гомерен һәм сәламәтлеген саклау максатларында, Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районында 2022-2024 елларга Хезмэт шартларын яхшырту һәм хезмэтне саклауның озак сроклы территориаль программасын (алга таба – Программа) расларга.

2. Оешмалар, учреждениеләр, предприятиеләр житәкчеләренә, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, әлеге Программаны гамәлгә ашыру чараларын күрергә тәкъдим итәргә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru/> һәм Интернет челтәрендә Биектау муниципаль районының рәсми сайтында: <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru> веб-адрес буенча урнаштырып халыкка житкерергә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Биектау муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе урынбасары М.Р. Булгаковка йөкләргә.

Биектау муниципаль районы
Башкарма комитеты житәкчесе

Р.Ф. Хисамутдинов

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районында
2022-2024 елларга Хезмэт шартларын яхшырту һәм
хезмэтне саклауның озак сроклы территориаль
программасы**

ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	Биектау муниципаль районында 2022-2024 елларга Хезмэт шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклауның озак сроклы территориаль программасы (алга таба – Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	Россия Федерациясе Хезмэт кодексы; «Татарстан Республикасында хезмәтне саклау турында» 1997 елның 10 декабрдәге 1417 номерлы Татарстан Республикасы Законы;
Программаның заказчысы	Биектау муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Биектау муниципаль районы башкарма комитетының Хезмәтне саклау буенча координация советы; Биектау муниципаль районы предприятиеләре һәм оешмалары
Программаның максатлары	Биектау муниципаль районы территориясендә урнашкан оешмалар хезмәткәрләренең һөнәри куркынычларын киметү максатларында хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту
Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none">1. Хезмәтне саклау буенча дәүләт идарәсе системасын үстерү;2. Укытуның заманча технологияләре нигезендә хезмәтне саклау хезмәткәрләрен өзлексез әзерләү;3. Хезмәтне саклауны мәгълүмати тәэмин итү һәм пропагандалау.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2022-2024 еллар
Программаны еллар буенча финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Программаны Биектау муниципаль районы предприятиеләренең бюджеттан тыш акчалары исәбеннән финанслау күләме -

45000,0 мең сум, шул исптән:
В 2022г. – 15000,0 мең сум;
В 2023г. – 15000,0 мең сум;
В 2024г. – 15000,0 мең сум.

Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижеләре (нәтижеләрне бәяләү индикаторлары) еллар буенча һәм аның нәтижелелеге күрсәткечләре

1. Программа чараларын гамәлгә ашыру 2024 елга мөмкинлек бирәчәк:

1 кешегә исәпләгәндә хезмәтне саклау чараларына чыгымнарны 10000 сумга кадәр арттырырга; 1000 эшләүчегә исәпләгәндә житештерүдә зыян күрүчеләр санын 1000 эшләүчегә 1,0 кешегә киметергә;

Эш урыннарын махсус бәяләүне һәм оешма житәкчеләрен һәм белгечләрен хезмәтне саклау буенча укыту үткәрү.

2. Социаль нәтижә:

производствода бәхетсезлек очраklары һәм һөнәри авырулар куркынычын киметү; житештерүдә имгәнүләр һәм һөнәри авырулар дәрәжәсен киметү; зарарлы һәм куркыныч житештерү факторлары йогынтысыннан хезмәткәрләренә яклау дәрәжәсен арттыру; имин булмаган хезмәт шартларында эшләүче хезмәткәрләр санын кыскарту.

3. Социаль-иқтисадый нәтижә:

производствода бәхетсезлек очраklарыннан, житештерү белән бәйлә авырулардан, һөнәри авырулардан зыян күргән хезмәткәрләренң сәламәтлеген торгызуга матди чыгымнарны киметү; производствода бәхетсезлек очраklары һәм һөнәри авырулар нәтижәсендә хезмәткәрләргә китерелгән зыянны каплауга чыгымнарны киметү; хезмәтнең зарарлы һәм куркыныч шартларында, авыр хезмәт шартлары булган эш өчен ташламалар һәм компенсацияләр бирүгә чыгымнарны киметү;

моңа бәйлә рәвештә производствода имгәнүләр яки һөнәри авыру һәм сәламәтлек саклау өлкәсендә чыгымнар нәтижәсендә инвалидлык дәрәжәсен киметү; эш вакыты югалтуларын кыскарту исәбенә хезмәт житештерүчәнлеген арттыру;

имгәнүләр һәм житештерү-бәйлә авырулар

аркасында төп хезмәткәрләрне алыштыра торган һәм эш һәм квалификация тәҗрибәсе булмаган вакытлы хезмәткәрләр тарафыннан ватылган жиһазларны ремонтлау һәм алмаштыру чыгымнарын кыскарту.

I. Чишелешенә Озак сроклы территорияль программа юнәлдерелгән проблемага характеристика

Хезмәт саклау хезмәт эшчәнлеген барышында гражданның гомерен һәм сәламәтлеген саклауның мөһим шарты булып тора. Хезмәтне саклау өлкәсендә дәүләт идарәсе системасы хезмәтне саклау өлкәсендә дәүләт сәясәтен гәмәлгә ашыруга, хезмәт чорында кешенең иминлеген, сәламәтлеген һәм эшкә сәләтлелеген тәэмин итү буенча хокукый, социаль-иқтисадый, оештыру-техник, санитария-гигиена, дөвалау-профилактика һәм башка чараларны гәмәлгә ашыруга юнәлдерелгән.

Биектау муниципаль районында хезмәтне саклау дәүләт идарәсе Россия Федерациясе Конституциясенә, Россия Федерациясе Хезмәт кодексының, Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының тиешле закон һәм башка норматив актларының тиешле нормалары нигезендә гәмәлгә ашырыла.

Хезмәтне саклау белән идарә итү системасында Хезмәтне саклау буенча координация советына (алга таба - Совет) аерым бер роль бирелә, аның аша бу өлкәдә мөһим карарлар кабул ителә. Совет Биектау муниципаль районы башкарма комитеты каршында «Хезмәтне саклау буенча Координацион Совет төзү турында» 2014 елның 07 маенда 741 номерлы башкарма комитет карары белән төзелә.

2021 елда Советның егерме бер утырышы үткәрелде, аларда хезмәткәрләрне индивидуаль яклау чаралары белән тәэмин итү, мәҗбүри медицина тикшерүе уздыру, мәгариф учреждениеләрендә хезмәтне саклау нормаларын һәм кагыйдәләрен үтәү, чәчү һәм урып-жыю эшләрендә авыл хуҗалыгы предприятиеләрендә хезмәтне саклауның һәм шартларының торышы, район предприятиеләрендә һәм оешмаларында хезмәтне саклау белән идарә итү системасын кертү, эш урыннары хезмәт шартларын махсус бәяләү мәсьәләләре каралды, предприятиеләрдә имгәнүләрне профилактикалауга аерым игътибар бирелә. Совет эше практикасында хезмәт шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклау буенча территорияль программа эшләү һәм кабул итү, производства үлем очрақларын, авыр нәтиҗәле бәхетсезлек очрақларынаюл куйган, житештерү травматизмы югары булган предприятие житәкчеләрен тыңлау.

Биектау муниципаль районында хезмәтне саклау белән идарә итү системасын булдыру буенча максатчан эш алып барыла. Эшләүче гражданның гомерен һәм сәламәтлеген саклау проблемаларын хәл итү бу юнәлештә эшне оештырудан башка мөмкин түгел. 2021 елда район предприятиеләрендә һәм оешмаларында хезмәтне

саклау белән идарә итү системасын булдыру эше алып барылды.

Биектау районында дәүләт статистикасы бүлеге мәгълүматлары буенча, житештерүдә хезмәткә сәләтне югалту белән бәхетсезлек очраklары 2020-2021 елларда булмаган.

Производствода бәхетсезлек очраklары нәтижәсендә зарар күрүчеләрнең абсолют һәм чагыштырма саны динамикасы 1 нче таблицادا күрсәтелгән.

1 нче таблица

Биектау муниципаль районында житештерүдә имгәнүләр динамикасы (Биектау районында дәүләт статистикасы бүлеге мәгълүматлары)

1 эш көненә һәм аннан да күбрәккә хезмәткә сәләтләрән югалткан һәм үлемгә китергән зыян күрүчеләр саны	2020	2021
<i>Барысы (шул исәптән хатын-кызлар)</i>	0	0
Шулардан үлемгә китергән (шул исәптән хатын-кызлар)	-	-
1 000 эшләүчегә исәпләгәндә, барысы (шул исәптән хатын-кызлар)	-	-
шулардан үлемгә китергән (шул исәптән хатын-кызлар):	-	-

2021 ел нәтижәләре буенча санитария-гигиена нормаларына җавап бирмәгән шартларда эшләүче хезмәткәрләрнең чагыштырма саны 45.3 процент тәшкил иткән, шуларның 36.5 проценты хатын-кызлар.

2021 ел нәтижәләре буенча хезмәт шартлары торышын анализлау, санитария-гигиена нормативларына җавап бирмәгән шартларда эшләүче хезмәткәрләр саны түбәндәгә нигездә башкарылды:

Биектау районындагы дәүләт статистикасы бүлеге мәгълүматлары;

1-Т номерлы федераль форма буенча предприятиеләрнең беренчел хисапчылык базасы (хезмәт шартлары).

Уздырылган анализ нәтижәләре буенча «санитария-гигиена нормаларына җавап бирмәгән хезмәт шартларында эшләүче хезмәткәрләрнең чагыштырма күләме» күрсәткече үсеше, шулай ук аның тотрыклы югары дәрәжәсе предприятиеләрдә хезмәт шартлары һәм аның нәтижәләре буенча эш урыннары аттестациясен үткәрү белән бәйле.

Хезмәт шартлары буенча эш урыннарын махсус бәяләү - сәламәт һәм имин хезмәт шартлары тудыруда өстенлекле юнәлешләрнең берсе. Бу эшнең төп элементлары эш урыннарында зарарлы һәм куркыныч факторларны ачыклау, аларның факттагы күрсәткечләрән бәяләү. Алар тиешле нормативларга туры килмәгән очракта, хезмәт шартларын яхшыртуга, зарарлы һәм (яисә) куркыныч

хезмэт шартларында эшлэү өчен ташламалар һәм компенсацияләр бирүгә юнәлдерелгән чараларны мәжбүри планлаштыру таләп ителә.

Хезмэт шартлары буенча эш урыннарын махсус бәяләүнең нәтижәлелеген анализлау һәм бәяләү максатларында район предприятиеләрендә 1 нче номер - хезмәтне саклау формасы буенча «Производствода хезмәтне саклау турында белешмәләр» дигән еллык статистик күзәтү үткәрелә.

Хезмәтне саклау буенча еллык укулар уздырганда, эш урыннарында хезмэт шартларын сыйфатлы һәм объектив бәяләү өчен махсус бәяләү уздыруны мәсьәләләренә оешма житекчеләрен һәм белгечләрен әзерләүгә аерым игътибар бирелә.

Хезмәтне саклауга дәүләт идарәсе системасын үстерү - яқындагы елларга Биектау муниципаль районы житекчелегенә мөһим бурычларынан берсе, аны хәл итү социаль-икътисадый сәясәт уздыруда һәм социаль партнерлыкны үстерүдә дәүләт идарәсенә барлык структуралары һәм дәрәжәләре эшчәнлеген координацияләү аша мөмкин. Социаль партнерлык формаларының берсе - районның күп предприятиеләрендә һәм оешмаларында кискен проблемаларны хәл итүгә юнәлтелгән чараларны һәм икътисадый мөмкинлекләренә исәпкә алып, хезмәтне саклау буенча конкрет йөкләмәләренә күздә тоткан килешүләр һәм күмәк шартнамәләр төзү. Хезмәтне саклауга бирелә торган суммага хезмәткәрләренә хезмәт иминлеге, аларның тормышы һәм сәламәтлеге турыдан-туры бәйле. Россия Федерациясә Хезмәт кодексының 226 статьясы нигезендә хезмәт шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклау чараларын финанслау эш бирүченә бурычы булып тора, әмма үз хезмәткәрләренә иминлеге өчен социаль җаваплылык дәрәжәсә түбән булган житекчеләр бу мәсьәләгә тиешле игътибар бирми. Хезмәтне саклау чараларына чыгымнар предприятиеләр житекчеләренә хезмәтне саклауга һәм үз хезмәткәрләренә гомерен һәм сәламәтлеген яклауга, димәк, хезмәтне саклау белән идарә итүнең гамәлдәге системасы нәтижәлелегенә карата мөнәсәбәтләренә яхшы индикаторы булып тора.

Биектау районында дәүләт статистикасы бүлегә мәгълүматлары буенча, 2021 елда район предприятиеләрендә хезмәтне саклау чараларына чыгымнар 70108,3 мең сум тәшкил иткән, яисә 1 эшләүчегә исәпләгәндә - 9850,0 сум, бу 2020 елга караганда 2,3 процентка күбрәк, ул вакытта 1 кешегә 9625,0 сум туры килгән.

2 нче таблица

Биектау муниципаль районында хезмәтне саклауга чыгымнар (Биектау районында дәүләт статистикасы бүлегә мәгълүматлары)

2020 ел		2021 ел	
барлыгы, мең сум	1 эшләүчегә исәпләгәндә, сум	барлыгы, мең сум	1 эшләүчегә исәпләгәндә, сум
62527,00	9625,0	70108,3	9850,0

Хезмәтне саклау өлкәсендә иң массакүләм хокук бозу булып хезмәтне саклау буенча хезмәткәрләренә өйрәтү һәм инструкция үткәرمәү кала. Оешмалар житекчеләренә һәм белгечләренә хезмәтне саклау өлкәсендә житекчеләк дәрәжәдә

белеме булмау белән максималь табыш алу теләге кушылу производства имгәнүнең сәбәбе булып тора.

Хезмәт өчен имин шартлар тудыру, травматизмны булдырмау кешеләрнең тормыш позицияләренә йогынты ясый торган эмоциональ халәт формалаштыру максатларында мәгълүматны, идеяләрне, фән һәм техниканың соңгы казанышлары турында белешмәләрне таратуга юнәлдерелгән хезмәтне саклауны оешкан мәгълүмати тәмин итүгә һәм пропагандалауга турыдан-туры бәйле. Хезмәтне саклау мәсьәләләрен пропагандалау ысулларының күптөрлелеге булганда, ахыргы максаты - эшләүчеләрдә эшләргә имин уздыру таләпләрен аңлы үтәүнең кирәклеген тәрбияләү, хезмәткәрләрдә куркынычсыз эшкә ярдәм итә торган сыйфатларны үстерү, куркынычсызлык мәсьәләләренә уңай мөнәсәбәт тудыру. Статистик мәгълүматларга анализ күрсәткәнчә, оештыру сәбәпләре буенча травматизм техник сәбәпләр аркасында булган бәхетсезлек очраklары саныннан артып китә. Пропаганданың төп формасы булып нигездә халык алдында лекторларның житәкчеләр, белгечләр һәм эшчеләр алдында лекцияләр, семинарлар, кинәшмәләр, белгечләр белән очрашулар, смотр-конкурслар һ.б. кебек формаларны кулланып, хезмәт куркынычсызлыгы тематикасы буенча чыгышлары тора. Район предприятиеләрендә ел саен иминлек һәм хезмәтне саклау айлыклары игълан ителә.

Массакүләм мәгълүмат чараларында хезмәтне саклау мәсьәләләрен яктырту хезмәт иминлеген пропагандалауның мөһим чаралары булып тора. Районның хезмәтне саклау буенча эш бирүчеләр һәм белгечләр арасында хезмәтне саклау буенча мәгълүмати-аналитик бюллетеньнәр зур популярлык казанды.

Хезмәтне саклау мәсьәләләрен мәгълүмати тәмин итү һәм пропагандалау чаралары хезмәтне саклау таләпләрен үтәү өчен эшләүчеләрнең җаваплылыгын арттыруга ярдәм итә, бу житештерүдә гомуми травматизмны киметүгә китерә.

Һәр өч ел саен Совет тарафыннан хезмәт шартларын яхшырту һәм хезмәтне саклау буенча район программасы кабул ителә, аны гамәлгә ашыру нәтижәсендә әлеге өлкәдә билгеле бер уңай үзгәрешләргә ирешелде.

Югарыда баян ителгәннәр районда хезмәтне саклау проблемаларын хәл итүнең программа методын давам итүнең нәтижәлелеген һәм кирәклеген раслый.

II. Программаның максаты һәм төп бурычлары, аны гамәлгә ашыру сроклары, Программа нәтижәләрен бәяләү индикаторлары

2.1. Программаның максаты - Биектау муниципаль районы территориясендә урнашкан оешмалар хезмәткәрләренең һөнәри куркынычларын киметү максатларында хезмәт шартларын һәм аны саклауны яхшырту.

2.2. Программаның төп бурычлары.

2.2.1. Хезмәтне саклау буенча дәүләт идарәсе системасын үстерү;

2.2.2. Укытуның заманча технологияләре нигезендә хезмәтне саклау буенча

хезмэткэрлэрне өзлексез эзерлэү;

2.2.3. Хезмэтне саклауны мәгълүмати тээмин итү һәм пропагандалау.

2.3. Программаның максатлары һәм бурычлары буенча нәтижэләрне бәяләү индикаторлары. Куелган бурычларны хәл итүнең нәтижәлегә түбәндәге индикаторларның күрсәткечләренә ирешүдә чагыла:

2.3.1. Хезмэтне саклау буенча дәүләт идарәсе системасын үстерү. Мәсьәләне чишүнең нәтижәсе булып «1 кешегә исәпләгәндә хезмэтне саклау чараларына чыгымнар» индикаторы күрсәткеченә - 1500 сумга кадәр ирешү тора;

2.3.2. Заманча укыту технологияләре нигезендә хезмэтне саклау буенча хезмэткэрләрне өзлексез эзерлэү.

2.3.3. Хезмэтне саклауны мәгълүмати тээмин итү һәм пропагандалау.

Мәсьәләне чишүнең нәтижәсе булып «1000 эшләүчегә исәпләгәндә житештерүдә зыян күрүчеләр саны» индикаторы күрсәткеченә - 1000 эшләүчегә 1,0 кешегә кадәр ирешү тора.

2.4. Программаны гамәлгә ашыру сроклары - 2022-2024 еллар.

III. Программаны ресурслар белән тээмин итүне нигезлэү

Программаны финанслау Биектау муниципаль районы предприятиеләре һәм оешмаларыннан бюджеттан тыш акчалар исәбеннән гамәлгә ашырылчак, гомуми күләмдә - 45000,0 мең сум, шул исәптән:

2022 елда - 15000,0 мең сум;

2023 елда - 15000,0 мең сум;

2024 елда - 15000,0 мең сум.

IV. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итүне Биектау муниципаль районы башкарма комитеты каршындагы Хезмэтне саклау буенча координация советы гамәлгә ашыра.

Хезмэтне саклау буенча координация советы:

программа чаралары исемлеген, Программа чаралары буенча чыгымнарны һәм Программаны гамәлгә ашыру механизмын эзерлэү һәм төгәлләштерү эшчәнлеген координацияли;

максатчан индикаторлар һәм Программаның нәтижәлегә күрсәткечләре исемлеген төгәлләштерә;

Программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап алып бара һәм аны Биектау муниципаль районы башкарма комитетына жиберә.

V. Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү

Биектау муниципаль районы предприятиеләре һәм оешмалары бюджеты чыгымнарының нәтижәлелеген бәяләү өч төп юнәлеш буенча алып барыла: потенциал икътисадый нәтижәлелек, нәтижәләргә ирешүнең нәтижәлелеге, социаль-икътисадый нәтижәлелек.

Чыгымнарның потенциал икътисадый нәтижәлелеге Программаны гамәлгә ашыруга тотылган чыгымнарга Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә жыелган зыяның суммаларына карата нисбәте буларак билгеләнә.

Нәтижәләрнең нәтижәлелеге халыкның тормыш сыйфатын бәяләү индикаторларының иң чик күрсәткечләренә ирешү белән билгеләнә: 1 кешегә 10000 сумга кадәр исәпләгәндә хезмәтне саклау чараларына чыгымнарны арттыру; 1000 эшләүчегә производство травматизмы дәрәжәсен 1,0 кадәр киметү.

Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеге түбәндәге күрсәткечләр белән бәяләнә:

производства бәхетсезлек очраklarыннан, житештерү белән бәйле авырулардан, һөнәри авырулардан зыян күргән хезмәткәрләрнең сәламәтлеген торгызуга матди чыгымнарны киметү;

производства бәхетсезлек очракалары һәм һөнәри авырулар нәтижәсендә хезмәткәрләргә китерелгән зыяны каплауга чыгымнарны киметү;

хезмәтнең зарарлы һәм куркыныч шартларында, авыр хезмәт шартлары булган эш өчен ташламалар һәм компенсацияләр бирүгә чыгымнарны киметү;

моңа бәйле рәвештә производства имгәнүләр яки һөнәри авыру һәм сәламәтлек саклау өлкәсендә чыгымнар нәтижәсендә инвалидлык дәрәжәсен киметү;

эш вакыты югалтуларын кыскарту исәбенә хезмәт житештерүчәнлеген арттыру;

имгәнүләр һәм житештерү-бәйле авырулар аркасында төп хезмәткәрләрне алыштыра торган һәм эш һәм квалификация тәҗрибәсе булмаган вакытлы хезмәткәрләр тарафыннан ватылган жиһазларны ремонтлау һәм алмаштыру чыгымнарын кыскарту.